

Patroon

Over het boek

Auteur: Marco Kunst

Uitgeverij: Gottmer

Over de maker

Marco Kunst is een Nederlandse schrijver, wat hij fulltime en zelfstandig doet sinds 2010. Hij schreef ondertussen al meer dan dertig boeken. Hij studeerde filosofie en gaf les op verschillende scholen, waar hij vooral sprak over kunst en creatief-zijn. Al gauw merkte Marco dat hij zelf ook mooie dingen wilde maken: foto's, collages en natuurlijk boeken. Hier kan je een kijkje nemen in zijn portfolio:

<https://www.marcokunst.nl/beeldend-werk/>

1. VOOR HET LEZEN

De eerste zinnen van het boek gaan als volgt:

“Mees is vanmiddag gecremeerd. Verbrand. Ik was er niet bij. Mocht er niet bij zijn”. (p.9)

Hiermee weten we heel veel over het begin van het boek en waar we in het verhaal stappen.

- Waar denk je dat het boek over zal gaan?
- Wie is er aan het woord? (het hoofdpersonage, Mylo) Waarom mocht hij of zij er niet bij zijn? (Er gebeurde een ongeluk waardoor Mees stierf)
- Wie is Mees? (de overleden beste vriend van hoofdpersonage Mylo)

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

Hoofdpersonage Mylo maakt een zware tijd door: zijn beste vriend Mees is er niet meer en dat is zijn schuld. Hij vindt dat al moeilijk om te verwerken, maar zijn omgeving is hem ook niet vergevingsgezind. Zijn vriendin maakt het uit en zijn moeder weet niet wat ze voor hem kan betekenen. Mylo stelt zich veel vragen over schuld, noodlot en verantwoordelijkheid. Tijdens zijn zoektocht naar antwoorden komt hij niet alleen zichzelf tegen, maar ook zijn afwezige vader en dementerende grootvader die beiden ook een groot geheim met zich meedragen.

2.2. Cover

- Wat zie je op de cover van dit boek? (een foto van een bos, van onderaf genomen, kogels die in banen erop zijn geplakt. Er staat ook een jongen met een rugzak op, die half doorzichtig is afgebeeld).
- Past de cover bij het boek? Waar verwijzen deze elementen naar:
  - doorzichtige persoon
  - zicht op een bos
  - kogels
- Zou je dit boek meenemen op basis van de cover? Waarom wel/niet? Indien niet, hoe zou je de cover dan aantrekkelijker maken?

2.3. Stijl

Taal: dit boek werd genomineerd voor een Zilveren Griffel, een belangrijke kinderboekenprijs. De jury van die prijs schreef deze lovende woorden: "Het is bijna onvoorstelbaar dat een volwassen schrijver zich zo goed in de gevoels- en gedachtewereld van een zestienjarige kan verplaatsen. Marco Kunst toont met zijn jeugdroman 'Patroon' aan dat het kan."

- Vind jij dat Mylo geloofwaardig klinkt? Praat hij als een echte tiener? Waarom wel/niet?
- Kan je voorbeelden geven van zinnen die een volwassene niet zou gebruiken? (Wilde ik hem dan misschien toch onbewust killen of zo? (p.61), Het is alleen maar alsof ik iedere dag dieper in de shit wegzink (p.73), Klein rotstemmetje in mijn hoofd dat zei dat ik het niet geweldig mocht vinden want blablabla, maar ik voelde daar niet veel bij. (p.98))

2.4. Vertelperspectief / structuur

- Deel III: een dag om voorgoed in te blijven wonen: Het voorlaatste deel van het boek is geschreven vanuit het hij-perspectief in plaats van het ik-perspectief dat we al het hele boek lezen.
  - Waarom zou de schrijver hiervoor hebben gekozen? (De schrijver wilde graag afstand creëren, zodat je deze erge gebeurtenis niet vanuit een ik-persoon moet lezen, hij kon veel meer over deze moeilijke momenten vertellen vanuit een alleswetende verteller. De schrijver wilde de lezer extra goed laten opletten tijdens dit hoofdstuk door het anders te schrijven, ...) Vind je het een goede keuze? Waarom?
  - Was je verrast? Wat had je verwacht?
- Korte hoofdstukken: Marco Kunst koos ervoor om de gedachten van Mylo in heel korte hoofdstukken weer te geven. Soms zitten er grotere tijdsprongen tussen de hoofdstukken (vb p.18).
  - Waarom koos de auteur hiervoor? (Zo kan je veel meer vertellen in een korter boek. De korte hoofdstukken komen ook heftiger binnen en zijn vlotter leesbaar. Je kan ook makkelijk even stoppen tussen de hoofdstukken door. De schrijver wilde ook de gedachten van een tiener weergeven, die misschien niet te lang nadenkt en gewoon alles zo snel mogelijk van zich af wil schrijven. Er zijn ook periodes tussen, misschien schreef Mylo daar niks of schreef hij over dezelfde zaken als voordien?)
  - Hou je zelf van korte hoofdstukken in boeken of mogen ze een stuk langer zijn?

2.5. Einde

- Het einde van het boek is erg heftig. Mylo stond op het punt om zelfmoord te plegen, maar doet dat niet. Het boek eindigt erg hoopvol, maar het is waardevol om de juryleden indien nodig toch ondersteunende informatie mee te geven.
- Iedereen kan terecht bij Tele-Onthaal of de Zelfmoordlijn. Voor Tele-Onthaal: bel anoniem en gratis naar 106 (24u/7d) of chat via www.tele-onthaal.be. De Zelfmoordlijn kan je ook anoniem en gratis bereiken op het nummer 1813. Jongeren kunnen terecht op de website [watwat.be](http://www.watwat.be), waar ze antwoorden en hulp kunnen vinden. Onderaan op deze webpagina kan je tips vinden om te praten met jongeren over dit onderwerp: <https://www.zelfmoord1813.be/ik-ben-bezorgd-om-iemand/hoe-reageer-ik-op-verontrustende-berichten-op-sociale-media>
- Het is als begeleider niet eenvoudig om dit soort zware onderwerpen aan te snijden. Zorg vooral een open gesprek en laat de juryleden zelf kiezen of ze erover willen praten. Meer tips kan je vinden in dit artikel: <https://www.deleesjury.be/begeleiders/moeilijke-onderwerpen-behandelen>

3. VERWERKING

3.1. De waarheid

- De waarheid: pas op p.60 ontdek je het hele verhaal van Mees en Mylo: wat is er nu echt gebeurd?
  - Had je al afgeleid wat er precies was gebeurd voor deze pagina? Welke hints kan je in de vijftig voorgaande pagina's ontdekken? Dat zouden Mees' ouders niet aan hebben gekund (p.9), Later zag ik weer voor me hoe Mees viel (p.10) Ben ik dan juist extra schuldig of niet? (p.12), 'Het is niet dat ik denk dat jij...' zei ze,

'maar ze zeggen ... de leraren zeggen... we hoorden dat... en de politie kwam op school en die... en weet je, ik...' (p.16), 'En ja, die kutkogel kwam natuurlijk wel bij hem vandaan.' (p.21), 'Het was geen opzet, ik zweer het je. (p.22), 'O jongens, jullie hadden toch beter moeten weten' (p.43), 'Deze keer toevallig met een echte patroon...' (p.55)

→ Was je verrast?

- Op de volgende pagina's denkt Mylo vooral na over zijn schuldvraag. Op p.66 doet hij dat zelfs heel letterlijk. Hij somt op welke scenario's mogelijk zijn: moord, doodslag, ongeluk, toerekeningsvatbaar of niet.
  - Welke van deze scenario's klopt volgens jou? Is Mylo schuldig of niet? Wie is er dan wel schuldig?

3.2. Patronen

- In de inhoudstabel kan je zien dat er drie delen zijn: 'de patroon', 'het patroon' en 'een dag om voorgoed in te blijven wonen'.
  - Kan je kort samenvatten waarover elk deel ging? Hoofdstuk 1, de patroon, gaat over wat er met Mees is gebeurd en wat de directe gevolgen zijn voor Mylo van het afschieten van die ene kogel. Hoofdstuk 2 gaat over zijn reis naar Amerika met zijn grootvader om het gedragspatroon te doorbreken en antwoorden te krijgen over een groter geheel. Het laatste hoofdstuk, dat in de hij-vorm is geschreven, gaat over de beslissing van Mylo om geen zelfmoord te plegen en de epiloog.
  - Wat is het verschil tussen de en het patroon? Over welke van beide definities gaat dit boek?
    - 1/ pa-troon (de; v(m); meervoud: patronen)**
      - huls met buskruitlading en projectiel: losse patronen zonder kogel; scherpe patronen met kogel
      - cilindervormige huls met andere lading
    - 2/ pa-troon (het; o; meervoud: patronen)**
      - model, vorm, voorbeeld: breipatroon; bestedingspatroon, consumptiepatroon, gedragspatroon, verwachtingspatroon, voedingspatroon enz. manier waarop iem., een groep geld besteedt enz.
      - decoratieve tekening: het patroon van het behang
(bron definities: vandale.nl)
- Patronen: welke patronen kan je ontdekken in dit boek?
  - Patronen van kogels
  - Patroon binnen de familie om weg te lopen van je problemen (de vader van Mylo die weggaat, de opa die niet vertelt over zijn oorlogsverleden, ...)
  - Patronen in je gedachten als metafoor voor vastzitten in een gedachtenspiraal (p.182)
  - Patroon als iets dat je doorgeeft van vader op zoon. Hoe gaat de opa van Mylo anders om met Mylo dan met Ben? (p.154)
  - Het patroon van de kogel die leed veroorzaakt zowel als Mylo hem per ongeluk wel afschiet en als opa hem net niet afschiet (p.126 en p.132)
- Het patroon doorbreken is een van de belangrijkste achterliggende thema's.
  - Welke patronen hebben de vader en opa van Mylo doorgezet en welke niet? (De vader van Mylo was dan wel geen vader die fysiek mishandelde, maar door te vertrekken werd hij toch een slechte vader. De opa van Mylo wilde vermijden dat zijn zoon net zo 'laf' werd als hij zichzelf vond, dus was hij enorm streng voor hem, waardoor de vader net besliste om geen vader meer te zijn. Uiteindelijk probeert de opa van Mylo toch een vaderfiguur te zijn en daar slaagt hij wel in. Vader en opa lijken wel te denken dat ze het patroon niet kunnen doorbreken en leggen zich er dan maar bij neer.) Kan of moet je alle patronen herhalen of doorbreken?
  - Hoe kan Mylo het patroon van zijn vader en grootvader doorbreken? (Door te praten met elke persoon en hun beslissingen te begrijpen, probeert Mylo zijn eigen beslissingen slimmer te nemen. Dat patroon doorbreekt hij al zeker: praten helpt, weglopen duidelijk niet. Mylo neemt zijn lot in eigen handen, met zoveel mogelijk informatie. Hij blijft niet bij de pakken zitten en denkt niet meer dat zijn lot al is bepaald, wat zijn vader en opa wel dachten. Mylo zegt zelf: 'Je mag anderen niet de schuld geven dat je bent wie je bent (...) je bent zelf verantwoordelijk voor hoe het verder gaat. (p.186), 'Iedere seconde kun je besluiten links of rechts af te slaan' (p.185))

- Hoe kan hij het patroon in zijn gedachten doorbreken? (Het patroon dat in Mylo's gedachten speelt, noemt hij op het einde een litteken. Ook hier geeft hij aan dat hij zelf kan beslissen of hij dat litteken dieper gaat maken of probeert verder te leven. 'Als je die patronen ziet en herkent, kun je je ervan losmaken. Iets anders gaan doen' (p.186). Mylo geeft ook aan dat hij geluk heeft gehad met de mensen rondom hem, die hem hielpen dat in te zien. Ook hier blijkt dat praten over het patroon helpt. (Anderen die net in zo'n gedachtefuike zaten, maar die het zonder een opa als de mijne moesten stellen (...) Iemand die stomtoevallig op het goede moment het juiste tegen je zegt' p.185).
- Het noodlot of een eigen keuze. Mylo, zijn vader en zijn grootvader krijgen tijdens hun leven te maken met keuzes. Soms lijken die wel voorbestemd. Mylo's vader besluit dat hij een slechte vader zal zijn en vertrekt. Mylo's opa schiet een vijand niet neer, maar verliest daardoor zijn vrienden. Mylo denkt hier vaak over na: kan je wel zelf een keuze maken of beslist het noodlot?
    - Kan je je leven zelf beïnvloeden? Mylo benoemt dit vaak als 'pech hebben' of net 'geluk hebben'.
Wat denk jij hierover?
  - Mylo denkt er op het eind van het boek anders over dan aan het begin.
    - Hoe kan je dat merken? Waardoor is zijn mening veranderd? (In het begin legt Mylo zich neer bij zijn lot en blijft hij de pijn beleven. Hij denkt dat hij nu nooit meer iets anders kan zijn dan de zogenaamde moordenaar van Mees. Door de verhalen van zijn opa en vader te leren kennen en begrijpen, ziet hij in dat hij zijn lot zelf in handen moet en kan nemen. Hij moet de patronen van zijn vader en opa niet herhalen. 'Als je die patronen ziet en herkent, kun je je ervan losmaken. Iets anders gaan doen' (p.186)

3.3. Creatieve verwerking: patronen verknippen

MATERIAAL

- Papier met en zonder patronen
- Lijm en scharen

- Voorzie een aantal patronen op papier. Je kan zelf op zoek gaan op het internet naar gratis materialen (bv: <https://pixabay.com/vectors/search/pattern/>) of oud behangpapier, kranten of tijdschriften gebruiken. Voorzie ook effen gekleurd papier.
- Laat de juryleden de patronen verknippen en terug aan elkaar plakken. Wat gebeurt er als ze een ander patroon ertussen stoppen? Welke effecten kunnen ze maken? Wat gebeurt er als je stukken patroon plakt op effen papier? Laat je fantasie de vrije loop en maak je eigen patronen-kunst!

4. VERDER LEZEN

- De zee zien / Koos Meinderts (De Fontein, 2015)
- Alles wat groots voelt / Reine De Pelseeneer (De Eenhoorn, 2021)
- Tegenwoordig heet iedereen sorry / Bart Moeyaert (Querido, 2019)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.